

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

2 de Pœna extraordinaria furum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

furrepta adhuc fur dicitur, *l. qui ea mente, 67. de furt. in P.* & poterit actione furti conueniri, vt pœnali, *Bartol. in l. hoc edicto, de pœn. bli. P.* & supra dictum est, sicuti Caius in *l. non prodest, 5. vi bonor. raptio. P.* ait: Non prodesse ei qui vi rapuit ad euitandam pœnam, si ante iudicium restituat rem, quam rapuit. Quod odio singulariter quoque furum inductum est, cum in aliis criminibus diuersum statuatur, notat hos casus criminum late gloss. *fin. in ca. sicut, de elect. ap. Greg.* Qui rapit enim vi, & furti, vltra actionem vi bonorum raptorum, tenetur, *§. i. vi bonor. raptio. apud Iustin.* Actio furti datur iis omnibus, quorum interest rem non fuisse subtractam, *l. manifestissimi, 22. C. de furt. l. cuius interfuit, 10. l. is cuius interest, 11. l. itaque fullo, 12. l. eum qui emit, §. si res commodata, §. qualis ergo, §. si epistola, & l. rem inspiciendam, de furt. P.* Nam si non interit, non datur, *§. furti autem actio, & §. nem si fullo, de ob. qua ex delict. nasc. l. fullo si actione locati, 9. 2. de furt. P.* Denegatur tamen actio furti ipsi, si res, quam ipse surripuerat, furto ei subtrahatur, *d. l. eum qui emit, §. Iulianus, eod.* quamuis verum sit, ei quoque furtum fieri. Veluti, si filiusfamilias & seruus aliquid surripiant iis, in quorum potestate sunt, furtum quidem faciunt: verum non nalcitur actio, nisi si quis alius consilium furandi dederit, & in eum tantum, *§. i. qui parentum, de ob. qua ex delict. nasc.* Existimauit tamen Baldus in *l. manifestissimi, C. de furt.* triticariam ei accommodari actionem. ¶ Quadrupli tamen pœna est ex furto manifesto, dupli non manifesti, eaque perpetua, *§. 1. de perpe. & temp. act. §. conceptum, in fin. & §. pœna manifesti, de obliq. qua ex delict. nasc. l. de his que subtraxisse, 11. C. de furt. l. 2. de crim. expt. hered. in P. §. sic itaque discretis, vers. plane, & §. ex maleficiis, de actio. §. omnes autem actiones vel in sim. l. am. & §. quadrupli, 11. eo.* Et quadruplum refertur ad æstimationem rei, non quantum interest. *l. in furti actione, 51. de furt. P.* In vi bonorum raptorum tamen, quæ furti actionem quoque habere potest, intra annum est quadrupli, post annum simpli: in quadruplo tamen est rei persecutio, & tripli pœna, *§. 1. vi bonor. raptio. l. eo. tit. P. l. 3. C. eo.* Cum tamen in furto quadrupli sit ex integro pœna vltra rei persecutionem, *§. fin. de obliq. qua ex delict. nasc.* Sic Pilo defendens Antonium contra Ciceronem, apud Appianum Alexandrinum *lib. 3. bello ciuili. legem furti dupli æstimationem docet. Pecunias Antonium publicis post Cesaris necem sibi vindicasse dicit, lege furem cum non hostem decernente, & pœnam illi damni statuente.* Et statim paulo post: Si quis Antonium: ¶ *24 de his accusare pergit, in duplo eadem vobis persoluetur.* ¶ Inter tamen Hebræos quadruplum fur reddere quoque cogebatur, non habens, venundabatur: non tamen extraneus vel alienigena nec in perpetuam seruitutem, sed Iudæo, vt post septennium absolueretur a seruitute. Quam legem antiquauit Herodes, iussitque ab- ¶ *25 solute furem vendi, Ioseph. lib. 16. Antig. Iudaic. cap. 1.* ¶ Diuino tamen iure qui furatus erit ouem vel bouem, & occiderit vel vendiderit, quinq; boues pro vno, quatuor oues pro vna reddere iubetur: si iumentum furatus quis sit, duplum refarcendum, *Exod. 22. 2. Reg. 12. vers. 6.* Platonis quoque lex, *Plato 9. de legib. vt damnatus furti, si vltra fortem bona sufficiunt, vel duplum reddat, aut vinciatur, donec aut persuaserit illi cui debet, aut reddiderit.* Septuplum alibi lex diuina, *Prover. 6. pro furto manifesto iubet reddere furem, & omnem substantiam domus suæ tradere, & se liberare.* ¶ Tenetur tamen fur de interita rei etiam non interenerit interpellatio restituendi quanti plurimi: quia semper in mora censetur & ideo ad omnes quoque accessiones tenetur, vt male fidei possessor, *l. in re furtiua 8. & l. §. final. de conditio. furti.* ¶ *27 in P. l. fin. de conditio. ob turp. caus. Cod.* ¶ Sed tamen sanctio in odium furum, & vitilitatem dominorum, vt res furtiue vsu: capi non possint ab aliquo, priusquam in domini potestate reuertantur, vel his æstimata fuerit, vel dominus vendiderit furti ex lege Attinia, *§. l. si qui in parentum, de obliq. qua ex delict. nasc. l. sequitur. 4. §. quod autem, de vsucap. lib. 41. tit. 3. §. furtiua. eod. tit. ap. Iustin. l. quamuis ius, 86. de furt. cuius verba refert Aulus Gellius lib. 13. Noctium. c. 7. hæc, Quod furre tum erit eius rei æterna auctoritas e-* ¶ *28 so* ¶ Potest tamen agi extra præcedentes actiones a domino, cui res est subtrahata, quanti sua interest, *Paul. l. si quid fur. 22. §. fin. de furti.* ¶ *29 P. §. Lege* ¶ 12. tabularum, si seruus furtum fecisset, licebat domino seruum pro noxa dare, & ita liberantur, *idem l. si seruus, 43. eod. quod & prætor securus, in tota familia furtum faciente, l. si si famul. fur. fec. dica. in P.* Alio autem capite fur manifestus ei, cui furtum factum esset, in seruum tradebatur, *Gell. lib. 20. c. 1.* Et hoc est quod dicitur, noxam caput sequi, agere cum eo, cuius iuri fur subiectus est, vt ait Vlpianus in *l. si cum quis, 4. 2. de furt. in P.* habitata ratione temporis, & domini, qui erat cum furtum factum est,

l. quod dicitur, 18. & l. si seruus communis, 63. de furt. ¶ Cymensum mos t erat, vt ad ea, quæ fuissent furto ablata, omnes vicini conferrent, quare contingebat & eos paucissima perdere: omnes enim simili diligentia res vicinorum, ac suas custodiabant, vt ait Heraclides in *politia Cymensium.* Alludit eo Hesiodus in *Ergo,* dum ait:

Ed' an sēs sēkōit, ei mē zēion xaxōs ēn. id est: Neque sane bos interierit, nisi vicinus malus sit.

¶ Ecclesia, tamen ecclesiastica personæ vi furti pœnalem mulctam capiunt: saltem mitius agendo capere non debent, sed sufficere debet, si suum repetant, *ca. siaternitas, 12. qu. 2. ca. suam, ca. 9. de pœn. ap. Greg.* ¶ Furti tamen actio pœnalis non transit contra heredes, rei vindicatio tamen transit, *l. 2. §. fin. vi bonor. raptio. l. furti actione, 15. C. de furt. §. 1. de perpe. & temp. actio. vt & conditio furtiua, §. fin. de obliq. qua ex delict. nasc.* ¶ Aduersus tamen eos quoque, quibus aliqui bona fide seruiunt, vt liberi, si in furtum fecerint, non datur actio, nec noxalis: si tamen serui sint, & bona fide quis suos credat, & agere & conueniri posse noxali, ex furto placuit Iustiniano, *l. apud antiquos, 21. C. de furt.* Et si quis ad furandum seruum corruerit, datur quoque serui corrupti in eum actio, *l. aduersus, 4. eod.* ¶ Agnitas tamen quoque res furtiue vindicare poterit dominus, si suas probauerit, nec auditur qui habet, pretium restitui sibi postulans, quod emtionis impendisse se dicit, non demonstrans veditorem, *l. 2. & l. ciuile est, 5. eod. vide decif. cap. Tho. 151.* Furti & in eum actio qui quidem non furatur, sed fugatit oves, vt alius acciperet, tanquam opem ad surripendum ferens, *l. in furti actione, 51. §. fin. de furt. P.* vt qui numos de manu alicui excurrit, vt alius rapiat, *§. inter dum quoque, de obliq. qua ex delict. nasc. l. si seruus seruus, §. si quis de manu, ad l. e. Aquil. l. furti §. pen. & l. si seruo, de furt. P. l. si quis uxoris 53. §. si quis, de manu eod. P.* Si dolo malo in ius mulionem vocauit, & interim eius mulæ perierint, *Paul. l. si quis, 68. §. eum qui, de furt. in P.* Qui vt idoneum alicuius quem alicui commendauit, & alicuius particeps fraudis pro eo minus idoneum duxit, *d. l. si quis, §. fin. l. si pignore, 16. Tenetur & qui scienter furti ferramenta ad effringendum ostium, vel armarium commodauerit, vel scias ad ascendendum, licet nullum illius consilium principaliter, §. qui ferramenta, eo. tit. ¶ Leges Salicæ tamen de furto hæc, in legib. Salicis, titu. 12. de furt. ingenio, 33. rum, §. 1. 2. 3. 4. Ingenius vltra casam furatus quod valeat vltra duos denarios, plectitur multa 600. denariorum, qui faciunt quindecim solidos, vltra res valore: si vltra valore duorum denariorum, pœna 1400. denar. id est, solidos 35. vltra capitale & delaturam. Si autem, inquit, de intra casam furatus fuerit, duos denarios cum effractione, culpabilis indicatur denar. 1800. id est, solidi 45. Si vltra valore inde furatus quinq; denariorum, intra clauem, totidem qui maxime prebeat. Quod si ingressus domum fuerit, nisi autem extulerit, propter effractionem pœna tur centum viginti denariorum, qui faciunt solidos 3. ¶ Et alibi de furtis seruorum, eod. titu. 13. de furt. seruo, §. 1. & 2. Seruus vltra duos denarios furatus punitur, aut centum viginti solidis, aut centum viginti denar. qui faciunt 10 solidos, vltra capitale & delaturam. Quod si vltra quatuor denariorum valore furatus sit, subtor aut castrari, aut ducens viginti quatuor denarios, qui faciunt solidos 6. vltra capitale & delaturam reddere. Et alibi eod. lib. tit. 17. de superuen. & spoliationi, §. 1. & 20 & 10. Qui hominem ingenium spoliaserit, bis mille quingentorum denar. qui faciunt solidos 80. cum dimidio culpabilis indicatur: qui dormientem 4000. denar. qui faciunt 100. solidos.*

¶ Dignum tamen est obseruacione, vt fur qui pro furto castigatus iustigatione est, non debeat de carcere educi: donec furtum reddatur, & nisi sit satisfactum fisco & parti. Et ita ex processu criminali peruenitur ad ciuilem, ex eadem instantia officio iudicis, vt late notat Auerfius ad decisio. 22. *Capell. Tholos. Balh. in l. quod eustanus, de conact. ob turp. caus. C. & in l. ea quidem, de accusa. C. Bar. in l. hoc edictum, in i. colu. vi bonor. raptio. in P. & eodem in l. quan. ciuili. act. crim. p. auid. Angel. in tract. maleficio, vers. per vnde decem maleficio, 1. & 2. colu. facti in inter dum, §. 8. §. qui furum, de furt. in P. ex lententia Baldi, Bartoli & Angeli. De furto tamen pacifici licere placuit, si factum sit, *l. iuris gentium, 7. §. si pacificus, de pact. P. l. si tibi decem, 18. §. 1. eod.**

De Pœna extraordinaria furum. Cap. 2.

- 1 Furti extraordinaria pœna. 2. §. 1. q.
- 2 Latrones furiosi qui dicantur, & qua pœna puniendi.
- 3 Fures in Gallia qui suspendantur.
- 4 Fures qui dicitur omne.

- 6 Fures quando occidere licuit. § 21.
- 7 Furti simplicis quales poena. § 9. § 10. § seq. 12. 13. 14. 15. § 20.
- 8 Furti quae morte plebentur in Gallia. § 13.
- 9 Furti primi. § 20. § 21.
- 10 Literarum multio maleficis Anglia facta. § Gallia.
- 11 Furti leniora hodie suffigatione & verberibus puniuntur. § tor- que infami. § 22.
- 12 Fures ecclesiastica persona & latrones quomodo puniantur.
- 13 Fures in furto necati non sunt sepeliendi.
- 14 Furtorum species alibi tractata.

Nolite errare, inquit Diius Paulus i. Corinth. cap. 6. neque fures, neque auari regnum Dei possidebunt. Etenim docuimus iam, praecipuum diuinum prohibere non furandum: sic haec poena eodem iure: Sed & iure hoc humano, alia quoque poena imposita furibus sunt.

Quare ¶ condemnat furti, infamis est, l. furti, de iis qui not. infra. P. iure ciuili: nec potest iudex facere, vt qui eo nomine damnatus est infamis non sit. Non potest praeses prouincia, § 5. de furt. l. 1. §. sed ne vtiq. ad senatus. ¶ Potest tamen poenam ex arbitrio criminalem temperare, si expresse aliqua lege furti species poenam non recipiat, idque exemplo extraordinariorum criminum, l. de effactor. in P. Qua in re animaduertendum iudicanti est, num simplex quoque furtum sit, aut vero crimini alii miscatur, vt solet. a. ubi sed nouo iure, C. de ser. fugiti. ¶ Siquidem

seruus, ¶ qui sui furtum fugiendo facit, pede olim, iure codicis manu truncabatur. Fures occulte & sine armis subrahentes colligantur, d. a. ubi sed nouo. § a. ubi si fugitiui, de ser. fugiti. C. §. quia vero nos oportet, vt null. iudi. l. h. h. loc. serua. colla. 9. l. capitulum. §. famulos, de po. in P. at qui violenter aggrediuntur, aut cum armis, aut sine his in domibus, vel itineribus, aut mari, vel sunt famosi latrones, poenis legalibus & furca subiiciuntur. Post tria furti autem quis dicitur famosus latro a lasone in l. pe. de condit. ob. can. P. Alexandro, consil. 110. 2. volumi. incipiente, statuta ciuitatis Parmae, vltim. col. m. Raph. Fulgositio, consil. 157. in 1. § 2. col. Chaffanano, in consuetu. Burg. tit. de iusticiis & droit d' icelles, § 5. ad ver. pour la premie re fois, vers. §. aduerte. Ex consuetudine regni Galliarum, poena furcarum est inducta contra fures, iuxta ea que tradit Chaffanans, idem in d. § 5. ad verba illa, perdra la vie. Sicut poena Iude proditoris, qui fur erat, indicat, qui laqueo se suspendit. D. Ioan. cap. 13. Matth. 27. ¶ Non ¶ caret tamen controuersia inter interpretes, num iure ciuili pro tertio furto quis fur dicatur famosus, cum famosum latronem, qui vi obsidet vias, constet differre a famosio fure. Verum illa quaestio quia late discutitur a lasone, apud ipsum videnda, l. ason in §. ex maleficis, a nume. 3. vlt. ad nume. 17. de actio. Et illa, num pro vno furto, quod tribus equiparari possit, suspendatur, anve ob grauitatem furti possit iudex exacerbare poenam. Videndus & Nicolaus Boerius in quest. 173. num. 5. § 219. ¶ Plutar. hus ¶ scribit problem. 65. in furto vel aliquo simili flagitio deprehensos, furciferos appellatos: eo quod qui seruum alicuius sceleris aut improbitatis conuictisset, duplex lignum quod curui subiiciunt, attollere iubebat, vt conpiceretur viciniam obire, vt in posterum ei fidem non haberent, & ab eo cauerent, hocque lignum Graecis dictum

καρπη, furca Latinis.

¶ Theophilus ¶ in iuris ciuili institutionibus, in 4. Insti. lib. iii. de per. et tempor. actio. capitale poenam furibus fuisse lege duodecim tabularum indicatam testatur. Gellius sic explicat, lib. 11. cap. 18. de iis legibus agens, Fures, qui manifesto furto prebentus esset, tum demum occidi permiserunt, si aut cum faceret furum nox esset, aut interdum se telo, cum prebenderetur defenderet: ex ceteris autem manifestis furibus, liberos verberari, addiditque iusserunt ei, cui furum factum fuisset, si modo id luci facissent, neque telo se defendissent. Seruus item furti manifesti prebentus verberibus afficit, § ex saxo precipitari: sed pueros impubes praetoris arbitrari, verberari voluerunt, noxamque ab iis factam sarciri. In occisione porro licita furum nocturnorum, consentire Iurifconsultos superius, dum de si. auis ageremus, ostendimus, ex l. 4. § ad leg. Aquil. ex l. furem, ad leg. Corn. de ficar. idem in l. 15. § 16. tit. de furib. l. 7. Cod. W. sig. tit. 2. In impubere etiam distinguit Vlpianus l. impubes, 23. de furt. in P. facit l. u. illum. § l. pupillus, de regul. iur. l. 1. § impubes, de fal. mon. l. impubere, ad l. Cor. de fal. in P. ca. 2. de d. l. puero. num doli capax, vt furtum fecisse dicatur, modum tamen esse adhibendum: in infantes autem non cadere dolum. ¶ Lex ¶ ciuili nouella statuit pro furto simplici mori non debere furem, nec aliquod membrum ei abscindendum, sed aliter castigandum,

authen: sed nouo iure, de ser. fugiti. Cod. § quia vero nos oportet, vt null. iudi. l. h. h. loci serua. collat. 9. iunl. 9. ¶ Lex ¶ erat Athenis, vt testatur Vlpianus in commenta. in oration. cont. Timocratem, commentator Demosthenis. ἡ πρὸ τῶν πενήκωντα δραχμῶν οἱ ἀλλήγοι τες ὑπὸ τῶν πενήκωντα δραχμῶν ἡ νόνα ἔσται. Lex erat, inquam, de quinquaginta drachmis, qui enim infra quinquaginta drachmas furabatur, lenius puniebatur. ¶ Draco ¶ lege Athenis sancit, furem cuiuscunque modi furti, supplicio capitis puniendum, Gell. libr. 11. cap. 18. Sancitum, inquit Xenophon 1. de dict. aut fact. Socrat. legibus, illum affici morte debere, qui aut furabatur, aut latrocinabatur, aut rapiebat, aut in edes alienas irnebat, aut sacrilegium committebat. ¶ Zaleucus ¶ Locrensis legem statuit, deprehensum in furto oculis priuandum, teste Heraclide. in politis. § in polit. Locrens. cum tamen poenam hanc ad adulteros referat Valerius Maximus l. 6. c. 5.

¶ Furibus ¶ Actyfanus rex Aegypti & Aethiopiae, nares abscindit iusti, deinceps in extera Aegypti exilio relegauit, vbi ab iis exarsita ciuitas, dicta Rhinoceros, a naribus excissis, vt auctor Diodorus Siculus libr. 2. Biblioth. ca. 1. Et nunc in Gallia, non nares quidem, sed aurium fibræ seu auriculæ furibus pro primis furtis post suffigationem abscinduntur, vt caueantur loco insigni ita notati. Vindicantur tamen & furta quaedam morte, vt domestica seruorum & domesticorum famulorum, quorum fides maxime nobis necessaria, vt notat Papius in Rhapsodia arestorum, libr. 23. tit. 6. arest. 2. Ioan. Faber, in §. alia deinde, de public. iudi. § nos inferius de ser. domesti. proprio capite. Ego saepe vidi suspendi balato comos istos, qui crumenas absciderant, in sacro principis Senatus Tholosani palatio, etsi vix sex denarii in crumenis inuenti essent, quia studium, maliciaque furandi, & loci sacrilegium, vindictam illam merentur, vt tutus ab hac improbitate locus sit.

¶ Accedit ¶ lex Insubrum, seu Langobardorum, § si quis quinque solidos de pac. tenen. § eius vob. libr. 2. Fend. tit. 27. Si quis, inquit lex, quinque solidos valens, id est, triginta Veronenses solidos, ex nostris quadraginta, Aluar. in §. si quis quinque, aut plus fuerit furatus, laqueo suspendatur, si minus, scopis & forcipe excorietur, & rindatur seu tondeatur. Interpretes tamen, vt Aluarotus, Baldus, in dicit. § si quis quinque solidos, Bartolus, in leg. capitulum, §. famulos, de poen. § in authentic. sed nouo iure, & ibi quoque Bald. & glossa in §. iniuria, de pace iuram. firm. in verbo puniatur, tradunt, illam constitutionem abrogatam contraria consuetudine, & constitutione Frederici, de pace iuramentum firmanda, in §. iniuria. Dicerem ego, illam constitutionem editam fuisse in latrones qui pacem in furto rumpent, etiam quinque solidos furando: & ideo esse tantum illos furca puniendos, vt exemplari poena, non alios.

¶ Statuit ¶ autem Carolus Magnus in Langobardorum legibus, l. de latronibus, de furt. l. 1. l. g. Langobar. meminit Iason, ad §. ex maleficis, num. 10. de actio. & in Synodalibus constitutionibus, in capitula. legi. Caro. Magni, habitis in Synodali concilio, c. 24. vt pro primo furto non moriantur latrones, sed oculum perdant: pro secunda vero culpa nasus eisdem abscindatur: pro tertia, quia inemendabiles, moriantur. Rhotarius alius Langobardorum rex sancit etiam: Si liber homo furum fecerit, & in ipso furto tentus: id est, deprehensus, fuerit, id est, fingandi, si furum vsque ad decem siliquas fuerit sibi nouum reddat, & componat pro tali culpa 80. solidos, aut anime suae incurrat periculum. Et rursum: Si quis seruus furum fecerit, & tentus fuerit in ipso furto vsque ad decem siliquas, sibi nouum reddat, & componat pro tali culpa solidos 40. aut certe occidatur. ¶ Aeschines ¶ ἡ πρὸ τῶν πενήκωντα, meminit cuiusdam legis Graecae, in hac verba: οἱ νόμοι καὶ δὲ τῶν κλειστῶν τῶν πῆ βυλοζῶντας δαυαίτη ἡμιούδους, τῶν δὲ ἀπρὸς τοὺς νεύουδους, id est, leges iubent ex furibus constantes quidem morti adiudicari, negantes iudicari tantum pecunia. ¶ Crem ¶ legislator Bulgarorum, teste Suida in ver. Bul. 15 garius, legem ita sancit: N. m. n. licet furi cibum impartiri, qui vero id ausus fuerit, publicus esto: furi autem crura confringantur.

¶ Ex ¶ consuetudine Burgundiae tit. l. des iustices & droit d' icel. 16 les, § 5. vbi dicitur a Chaffan. num. § in faminis furantibus poena locum habeat, qui furatur infra 10. libras, pro primo furto illo ex arbitrio iudicis castigandus, citra tamen mutilationem membrorum, aut mortem naturalem: si autem ultra decem libras furatus sit, corporali poena ex arbitrio iudicis puniri debet. Et si iterum furetur, vita priuanda venit, nisi gratia ei poenae & delicti fiat a principe. ¶ Elfatia ¶ in Germania, lex de furto haec antiqua, apud Beatum Rhenanum libr. 2. rer. Germanic. dum agit de

statu Germ. sub Imperatorib. Saxonibus. Si quis sicli vnus, aut duorum preti furtum fecerit aut predam, corium cum capillis perdat: si secundo vel terti, vel quinque siclorum furtum vel rapinam fecerit, manu priuetur: si tertio, abique omni dubietate suspendatur. ¶ Apud

18 Anglos Henticus septimus rex statuit anno secundo regni sui in consilio, vt pro primo scelere remitteretur quidem pœna corporalis in carcerem coniectis sceleris commissi, nota in palma sinistra manus sub pollice inureretur, quæ criminis admissi primam referat literam: vt si homicidium commisit, inuratur *M. meur dre* enim dicunt homicidium: furibus vero *T.* vocant enim *T. beshi* furem. Vt si rursus in crimine reperiantur, merito illico pœnas dent. Illud, inquit Polydorus Vergilius lib. 26. hist. Angl. p. 609. a Gallis mutuatus: nam apud eos huiusmodi damnis hominibus solet amputari altera auris, certa posthac malef. ii nota imprimi. ¶ Solent ¶ & Galli furunculos istos loris flagellare publice per compita & vias ciuitatum & oppidorum, pro senioribus furtis extra sacrum locum factis: vt & fieri antea Romæ inuit Horatius, dum ait, *libr. 1. Epist. 16. ad Quintium.*

Nec furtum feci, nec fugi, si mihi dicat Seruus habes retium, loris non uteris, ait.

20 ¶ Mitius ¶ apud aliquos fures puniunt, vt in Perfide apud Polyletias apud quos, vt Thomas Morus scribit *libr. 1. Topie*, fures condemnantur tantum reddere quæ furati sunt domino, non principi, & damnantur in opera, neque periculi quidquam præter laborem in vita patiuntur, illis que victus ex elemosyna collecta impenditur, & interdum vicim in eius rei vsum conferunt, & in foro, minori tamen pretio quam liberi conduntur: notantur autem vnus habitus colore, pilo non raso, sed parum supra auriculam attonso. Neque vnquam deferunt pecuniam, vel arma: horumque aliqui singulis annis restituntur libertati, exemplo patientia. ¶ Furta ¶ etiam raro apud Moscouitas seu Rhufenos puniuntur, verum qui in furto deprehensum occiderit, impune facit: si occisum in aula principis detulerit, & rem vt est acta exposuerit, vt scribit Sigismundus Liber Baro in *comment. rer. Moscouit.* Is tamen refert aliam legem Basilii Magni ducis Moscouitæ, qua statuitur, pro primo furto conuictum citra sacrilegium non puniri morte, sed baculis cædi & pœna pecuniaria multari: pro secundo autem furto, si non habuerit vnde

22 iudici satisfaciatur & accusatori, plecti morte. ¶ In ¶ constitutione Imperatoris Caroli quinti, de rebus capitalibus edita, *artic. 157. & 158.* simplicis furti clandestini valoris quinque florenorum pœna, dupli reddendi læso ponitur, cum expensis carceris & viatorum, qui eum apprehenderunt. Quod si non habeat vnde soluat, iubet carere macerari & vinciri, nihilominus & soluere carcerem & viatorum impensas. Quod si deprehensus fuerit in furto manifesto vltra quinque florenos, iubet hunc virgis cædi, & torqui infami ad iudicium, vnde *ant le coler ou carquam*: dehinc ditioni ei interdici. In legibus Wisigothorum hæc, *l. 4. tit. de furtis, lib. 7. C. Wisig. tit. 2.* Per si captus fuerit, perducatur ad iudicium, ita vt in penitus non ecullo sublata restituat, & extensus publice coram iudice centum flagella suscipiat: quod si non habeat vnde componat, careat libertate illi seruaturus, cui furtum fecerit. Seruus autem sextupli compositione cogatur exsoluere, & centum flagella ante

23 iudicem extensus accipiat, &c. ¶ Iure ¶ pontificio persone ecclesiastica in furto deprehensa, vel conuicta furti, a iudice ecclesiastico deponuntur, *ca. presbyter, di. dist. &* si deposita incotrigibiles sint, excommunicantur: deinde contumacia crescente, anathemate percussuntur: & tandem si contumaces perseuerent, curia seculari dantur castigandi, *ca. cum non ab hom. ne. ca. 1. de ind. lib. 2. Decret. tit. 1.* Innocentius tertius, clericos in latrocinis deprehensos, & in aliis magnis sceleribus, statuit, *ca. iux. c. 6. de pœn. lib. 5. Decret. tit. 26.* suis ordinibus degradatos detradi in arcta monasteria, ad pœnitentiam agendam. Hostiensis tamen hanc pœnam locum habere in latrocinis, non in furtis simplicibus vult: in *d. c. iux.* Quod sequitur Panormitanus Abbas, & Ioannes Andreas *ibidem*. Erit tamen de hoc furto condemnatus, infamis, sicut laicus. *cap. infames, 6. quest. 1. & §. hic colligitur, 2. quest. 3. Felin. in c. qualiter. in 2. §. ad corrigendos, 5. col. de accusatio.* si agatur contra eum actione furti nominatim: non autem si conditione furtiua tantum, vel si simpliciter condemnentur ad restitutionem, *70. Bernard. Diaz in pract. crimina. cano. 284. in*

24 *fin.* ¶ Placuit ¶ etiam pro furibus, si inter furandum occidantur, non esse orandum, *ca. 2. de furt. ap. Gregor.* quia in mortali peccato decessisse eos constat, *ca. placuit, 23. quest. 5.* vulneratos tamen

& confessos ad communionem admittendos, *dist. cap. sin. de furt.* ¶ Sed ¶ quia pœna furorum grauiores vel leuiores sunt, ratio: ¶ ne circumstantiarum, rerum, personarum, adiutorum, modi furandi, temporis, pauca exempla singulorum percurramus, vt ex illis facilius in reliquis fiat via. Non referam tamen ea, quæ iam diximus de furto sacrilegi: peculatus, repetundarum, de quibus iam supra diximus.

De Consideratione rerum in furtis & primum rerum nauicarum. Cap. 3.

- 1 Naufragii res subtrahere in consideranda in pœna furti.
- 2 Naufragorum bona dominis debent reseruari: & restitui: nisi piratarum, vel hostium sint.
- 3 Naufragio vel incendio rapientium pœna ciuili.
- 4 Nauem mouens sine permissu domini qua pœna puniuntur.
- 5 Nauiculariorum res raptas, qua pœna Rhodis legibus puniuntur.
- 6 Nauiculari predam facientes quomodo puniantur.

EX ¶ rerum subtraharum qualitate pœnas perpendendas est: ¶ se monet hac ratione Paulus, *l. Padius, de incend. vni. & naufrag. lib. 47. P. tit. 9.* ex Pii Antonini rescripto: *Quod plurimum, inquit, interest in furto ex naufragio, an que seruari possint quis flagitiosè naufragi, & in graui præda appetit, liberi furtibus eæsi in triennium relegantur: sordidiores, operi publico dandi: serui flagellis cæsi, in metallum aduendicandi. Si non magna pecunia res fuerint, liberi furtibus, serui flagellis cæsi dimittuntur. Que locum habent si quis de incendio quoque rauerit.*

¶ Constitutio ¶ Frederici, §. nauigia, de statu & consuetud. col. 2. *la. 11. in authent. & constit. nauigia, de furt. Cod.* Imperatoris statutum, nauigantium bona, quæ nauis vel rupta fluctibus, vel expugnata, in portum vel alias ripas peruenierint, integra dominis reseruari, sublata penitus omnium locorum contraria consuetudine: nisi nauigia illa pyratam exerceret prauitatem, vel inimica Christiano essent nomini. Atque tranigre flores sanxit bonorum publicatione multari: aliaque pœna extraordinaria puniri. Et alibi *l. 1. de naufrag. lib. 11. Cod. tit. 1. s.* Imperator prohibuit etiam fisco, ne in aliena calamitate, de re tam lucuosa compendium fectetur, & res dominis restitui iussit. ¶ Ciuili ¶ pœna, *lin. eum. 18. de furt. Cod. lib. 6. tit. 2. l. 1. 2. 3. de incend. rum. & naufrag. in P. l. 3. de nauicular. lib. 11. Cod. tit. 1.* in eos qui dolo malo qui piam ex incendio vel naufragio rapuerint, intra annum vtilem quadrupli, post annum in simplicium, vltra pœnam olim statutam, scilicet vi bonorum raptorum vel furti *Caui l. 1. quis, ex naufragio, 5. dist. tit. de incend. vni. & Exilat ¶ lex Salica, 4. in l. Sal. tit. 23. de nauib. furatis, §. 1. hæc: Si quis nauem a tena sine permissu domini sui, mouere præsumserit, aut ea transferit, Ma berg & flumere, cum viginti denar. qui faciunt solidos tres, culpabilis iudicetur. Et rursus §. 2. eiusdem tit. Si quis nauem furatus, 600 denar. qui faciunt solidos quindecim cæsi, abilis iudicetur. ¶ In ¶ legibus naualibus Rhodiorum editis Græce per Imperatores Tiberium, Adrianum, Antoninum, Pertinacem, Lucium Septimum Severum, sic statutum *c. 48. i. ἀπὸ τῶν πειρασμῶν τῆς θαλάσσης ἀποδιδόντω, id est qui quid ex rebus nauiculariorum rapuerint, in quadruplum id restituito. Idem in cap. 50. & 51. grauiori præda & vi inuadentes eas res post restitutionem earum quæ inualeant, liber ad triennium relegatur: sordidiores, in opus publicum eiusdem temporis serui in opus grauius fisci ad iudicantur. Wisigothorum autem hæc lex, *l. 18. tit. de furtis, lib. 7. Cod. l. Wisig. tit. 2.* Quæquid de incendio, ruina, naufragio rapium fuerit: & ab his ex hoc quicquam ab alio susceperit, susceclauerit, in quadruplum reformare cogatur.**

¶ Qui ¶ cum nauicularis prædam fecerunt, tenentur iure ciuili quoque in quadruplum, *l. 3. de nauicular. lib. 11. Cod.* Iure pontificio, qui peregrinos spoliarunt, aut inermes pauperes de præda sunt, anathemate percussuntur, *ca. illi qui, 24. q. 3.*

De Furtis rusticarum rerum, & primum instrumentorum. Cap. 4.

- 1 Sarcolum vel lignonem furatus qua pœna puniendus.
- 2 Timonabulum animalium onis vel bonis furatus qua pœna puniendus, & 4.
- 3 Agriculura instrumenta furatus quomodo puniendus. Et 5.
- 4 Sterquilini furati a lio.
- 5 Stercoris & sterquilini agriculturæ utilitas.

In